

anvender i sin beslutningstagning, specielt investeringsbeslutninger.

Perry E. Rosove, *Developing a Computer-Based Information System*, John Wiley, Sussex, 1967, 384 sider, 140 sh.

Man har efterhånden fået en del erfaringer med selve opbygningen og installationen af store EDB-systemer eller computer-based information systems, som titlen til denne bog siger. En del af disse erfaringer fra praksis er nedlagt i denne fremstilling 11 afsnit. Hvert afsnit er skrevet af en erfaren specialist, og der er egentlig fire forfattere, der deler æren. Man gennemgår de forskellige faser, først beslutningen om at indføre et EDB-informationssystem, derefter selve opbygningen af systemet og indførelsen af det, en række personspørgsmål og design af den organisation, der skal til, og endelig spørgsmålet om at få det hele til at køre og få en evaluering af systemet bagefter.

Der er nedlagt mange praktiske erfaringer i denne bog, og en og anden kan måske have nytte af at kigge den igennem.

J. Morley English, *Cost Effectiveness, Economic Evaluation of Engineered Systems*, John Wiley & Sons, Inc., New York, 1968, 300 sider.

Cost effectiveness analyse er blevet en mode-metodik. Den er vel egentlig fremkommet som et trick, som nogens anstrengelser for at få folk i den øverste administration i U.S.A. til at tage explicit stilling til prioriteringsspørgsmål.

Det er vanskeligt at få politikere og høje embedsmænd til at træffe endelige beslutninger om, hvad man bør foretrække, og det kan derfor være nødvendigt med en eller anden form for neutrale modeller som madding.

Her er omkostnings-effektivitetsmodellen kommet ind som et middel, som folk kan bringes til at forstå, samtidig med at der er vis teoretisk mening i at anvende

disse relativt simple beslutningsmodeller.

Der lægges i denne bog ikke den store vægt på de anvendte modeltyper, men man behandler mere de essentielle aspekter af cost effectiveness.

De essentielle problemer er naturligvis formulering af, hvad man egentlig ønsker, altså af en målsætning. Den må igen tage udgangspunkt i de værdiforestillinger, man har; og en væsentlig del af bogen er da også helliget værditeori og dens operationelle udformning. Men desuden indeholder bogen et kapitel om beslutningsteori og om systemopbygning samt et par praktiske eksempler.

Et ganske stærkt kapitel af E. S. Quade afslutter denne fremstilling.

Det skal til slut siges, at der er syv forskellige forfattere, som har leveret bogens 11 afsnit plus appendix.

Det er en bog, som giver en vis indsigt i cost effectiveness' arbejdsmetodik, men også kun en vis indsigt.

Geoffrey Gordon, *System Simulation*, Prentice-Hall, London, 1969, 303 pp.

Dette er en egentlig lærebog i simulation. Ved lærebog forstås, at man begynder med begyndelsen og ender der, hvor man er ved at nå til vejs ende med den viden, man har på området for øjeblikket.

Forfatteren, Geoffrey Gordon, er kendt for at have konstrueret GPSS (General Purpose Simulation System) og tør således siges at være ekspert på det felt, han her behandler.

Bogen er inddelt i 15 særdeles oversigtlige kapitler.

Forfatteren starter med system-modeller og system-simulation og går over kontinuert system-simulation til industriel dynamik, et eksempel på Foresters arbejdsmåde.

Der fortsættes så med en indførelse i dynamo-programmering, som er eksemplificeret ved et marketing-eksempel. For at komme over i kø-problemer sættes læ-

seren ind i sandsynlighedsbegrebet i simulationssammenhæng og i ankomst- og servicefordelinger. Derefter er man klar til diskret systemsimulation og simulation ved hjælp af Fortran. Herefter kommer et instruktivt eksempel på simulations-programmeringsteknik, herunder indsamling og behandling af data og disses behandling i en simulationsmodel, her af køtypen. Gordon går så over til GPSS og giver eksempler herpå.

De næste to kapitler er helliget SIMSCRIPT og giver eksempler på anvendelsen af dette programmeringssprog.

Bogen afsluttes med test-teknik, altså hvorledes verificerer man simulationsresultater.

Det er en meget velskrevet, pædagogisk og instruktiv bog, som formentlig vil kunne anbefales på både HA- og cand. merc.-niveau.

Det er dog formentlig en betingelse, at man har sat sig ind i opbygning og forudsætninger for partielle beslutningsmodeller af operationsanalytisk tilsnit.

David W. Miller and Martin K. Starr, Executive Decisions and Operations Research, Prentice-Hall, London, 1969, 115 sh., 607 pp.

Miller & Starr udsendte første-udgaven af deres Executive Decisions and Operations Research, altså Ledelsesbeslutninger og operationsanalyse, så tidligt som i 1960. Bogen blev anmeldt i Erhvervsøkonomisk Tidsskrift, 1961, s. 226. Det er stadigvæk en bog af interesse. Teksten er nu betydeligt udvidet, og en betragtelig del af de sidste ti års erfaringer indenfor operationsanalysen er på en eller anden måde medtaget. Stoffet er disponeret i 5 hovedafsnit. Første del beskæftiger sig med organisationer og beslutninger. Hovedvægten lægges her på målsætningen for beslutningerne, og forfatterne fører en temmelig avanceret målsætningsdiskussion uden dog at nå til noget konkret resultat. Videre diskuteres i dette afsnit

forholdet mellem videnskab og virksomhedsledelse, og spørgsmålet om ansvar for beslutningerne.

Anden del beskæftiger sig med det man kunne kalde for teorien om beslutninger. Forfatterne går ind i noget, de kalder for beslutningsstruktur. Det er det samme som at finde ud af nytten af en handling. De analyserer beslutningerne, finder de forskellige beslutningskriterier og taler lidt om anvendt beslutningsteori.

Tredje del behandler modellerne, altså beslutningsmodellerne; forfatterne diskuterer først modelopstilling og diskuterer så i to hovedafsnit deskriptive og normative modeller.

I fjerde del beskæftiger man sig med konkrete beslutningsproblemer indenfor tre funktioner i virksomheden, nemlig produktion, marketing og finansiering.

I femte afsnit tager man nogle specifikke problemer op mellem virksomhedslederen og operationsanalytikeren. Det er for det første spørgsmålet om at formulere problemstillinger, og det er problemet om evaluering af de metoder, der anvendes for at løse problemet, og endelig er det spørgsmålet om, hvorledes man kan udføre, altså implementere og kontrollere de løsninger, som man har fundet frem til.

Miller og Starr's bog er ganske anvendelig på det elementære niveau og har en for os at se fornuftig disposition, men man har på fornemmelsen, at teksten ligesom i førsteudgaven er mere glat og smart end den egentlig er dybtgående. Det, der kræves af en elementær lærebog er, at alle de erfaringer, man har, serveres på en pædagogisk forsvarlig måde, og det første kan man vel knap nok sige om Miller og Starr's fremstilling. Derimod er det sidste kriterium uden tvivl tilgodeset.

Miller og Starr er derfor et muligt supplerende værk til både den almindelige driftsøkonomi og til den mere specielle operationsanalyse.